

Concordatul preventiv – mecanism de salvagardare a companiilor afectate financiar de Covid-19

MUȘAT & ASOCIAȚII
Attorneys at Law

Epidemia cauzata de coronavirus a provocat tulburari majore pentru economia europeana și mondiala, fiind așteptate efecte semnificative și asupra pieței financiare și a economiei naționale ca urmare a masurilor bugetare, politice și de asigurare a lichidității adoptate de state pentru a gestiona criza medicala.

Deși impactul financiar al Covid-19 va fi resimțit, cu precadere, de catre societățile care activeaza în anumite sectoare precum turismul, horeca, transporturi, organizarea de evenimente, construcții (în special zona de imobiliare rezidențiale) și afacerile de retail (cu excepția comercializării produselor alimentare sau medicamentelor), fara îndoiala și alte domenii de activitate vor fi afectate, în contextul în care masurile luate de autoritățile centrale și locale, menite sa țină sub control epidemia și sa permita reluarea activității la cote normale în al doilea trimestru, vor eșua.

Conform unui barometru efectuat de compania de consultanta Frames, la momentul actual, în România, aproximativ 3 din 10 companii active înregistreaza un rezultat negativ pe parcursul anului 2019 (ultimul exercițiu financiar închis și raportat). Majoritatea acestor companii înregistreaza capitaluri proprii negative (datorii mai mari decât nivelul activelor) și rezerve foarte modeste de numerar.

În continuare, scaderea brusca a veniturii coroborata cu încasarea mai lenta a facturilor și o rigiditate a cheltuielilor curente (salarii, cheltuieli fixe din contracte asumate în derulare) sau a celor angajate în spate (facturile de la furnizori care ajung la scadența), poate duce la blocarea lichidității și intrarea în incapacitate de plata a companiilor respective. De asemenea, din cauza masurilor luate de catre firmele aflate în dificultate, numarul salariaților aflați în concediu fara plata, în șomaj tehnic și disponibilizați crește constant, ceea ce este de natura sa afecteze decisiv șansele acestor firme de a supraviețui crizei economice.

Dupa o luna de la instituirea starii de urgență, specialiștii în domeniu estimeaza ca pandemia de coronavirus a afectat activitatea companiilor în sensul ca, aproximativ 40% au continuat activitatea, 37% au redus-o, iar 23% au sistat-o, cel puțin jumătate dintre firmele active având activitatea redusa sau suspendata din cauza blocajului economic generat de raspândirea virusului Covid-19. Astfel, exista premisele ca aproximativ 40–50% din companiile active în România sa fie expuse riscului de a intra în insolvență.

Totuși, exista o șansa pentru firmele care se lupta sa își continue activitatea într-un ritm normal în aceasta perioada de incertitudine, reușita depinzând într-o mare masura de comportamentul preventiv al acestora în gestionarea datoriilor. În acest context, supraviețuirea întreprinderilor mici și mijlocii grav afectate economic de coronavirus este esențiala pentru economiile naționale din UE.

Care sunt pârgurile companiilor pentru a se pune la adăpost?

Un pachet de măsuri de salvagardare economică menite să atenueze efectele crizei COVID-19 din România și de care a uzitat, din păcate, până în prezent, un număr redus de companii, îl reprezintă măsurile de prevenire a insolvenței reglementate de dispozițiile Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

Acestea sunt veritabile mecanisme contractuale de evitare a insolvenței care îmbracă forma unor proceduri amiabile de renegociere a creanțelor prin încheierea unui concordat preventiv la care pot apela persoanele juridice care organizează o întreprindere aflată în dificultate financiară.

Concordatul preventiv constă într-o înțelegere între debitor și creditorii cu privire la modul în care debitorul aflat în dificultate financiară își va plăti datoriile, totul într-un cadru ordonat de măsuri destinate acoperirii creanțelor creditorilor, accentul fiind pus pe salvarea întreprinderii care se află în dificultate.

Debitorul trebuie să-și anunțe din timp creditorii cu privire la faptul că are dificultăți și să le ceară șansa de a se redresa, propunându-le un plan concret în acest sens, concordatul constituind astfel un veritabil instrument juridic prin care este descurajată intrarea în insolvență a debitorului.

Principalele avantaje ale concordatului preventiv față de procedura insolvenței

Pornind de la premisa că procedura concordatului preventiv a fost legiferată tocmai ca un mecanism legal și operațional necesar salvării companiilor aflate în dificultate financiară, ca să se desfasoare preponderent în afara instanței de judecată, pe care amiabila între debitor și creditorii, devin evidente efectele benefice pe care o astfel de procedură le generează pentru companiile aflate în dificultate financiară.

Concordatul preventiv poate fi privit ca o procedură hibridă, care include atât măsuri de restructurare a activității debitorului (restructurare operațională), cât și măsuri de restructurare a finanțelor debitorului (restructurare financiară) prezentând numeroase avantaje, dintre care menționăm, în mod neexhaustiv:

- nu presupune insolvență și, deci, nici "stigmatul" aferent acesteia;
- se declanșează numai la cererea debitorului, fiind exprimarea voinței acestuia, nu a creditorilor;
- este o procedură cu un grad redus de publicitate și care se deschide într-un termen scurt (2-3 zile de la depunerea cererii);
- debitorul nu pierde controlul afacerii sale, care continuă în mod obișnuit pe toată perioada procedurii concordatului, sub supravegherea administratorului concordatar; măsurile cuprinse în concordatul preventiv, inclusiv modificările creanțelor, profită și codebitorilor, fidejuserilor și terților garanți;
- după omologarea concordatului preventiv se suspendă de drept orice urmărire individuală ale creditorilor semnatare asupra debitorului și curgerea prescripției dreptului de a cere executarea silită a creanțelor acestora contra debitorului;
- suspendarea judiciară a tuturor procedurilor de executare silită de la data pronunțării omologării;
- acordă posibilitatea debitorului de a-și conserva lichiditățile bănești, în sensul că acestea urmează să fie folosite pentru continuarea activității, generându-se astfel veniturile necesare acoperirii creanțelor acceptate prin concordat, preîntâmpinând astfel apariția stării de insolvență;
- întreprinzătorul este ajutat de un practician în insolvență să negocieze și să-și restructureze afacerea;
- creditorii sunt mai avantajati în cazul concordatului deoarece își pot recupera creanțele stabilite prin proiectul de concordat, în cazul falimentului șansele de recuperare fiind mult mai mici;
- în perioada concordatului preventiv omologat nu se poate deschide procedura insolvenței față de debitor; aceasta "împiedicare" a procedurii insolvenței este pe deplin justificată și este valabilă și pentru creditorii ale caror creanțe se nasc în timpul procedurii de concordat;
- rolul judecătorului-sindic este minim.

Concluzii

Criza economica ce se instaureaza în prezent pe fondul epidemiei de coronavirus, ca si alte crize anterioare, demonstreaza ca o criza financiara sistemica poate genera probleme de solvabilitate ce depasesc capacitatea mecanismelor juridice formale la care se apeleaza pentru depasirea lor.

De aceea, de multe ori, rezolvarea problemei datoriilor prin mijloace extrajudiciare informale s-a dovedit a fi mai eficienta decât procedurile consacrate judiciare formale.

Aceasta situatie a condus la aparitia cailor de restructurare extrajudiciara a datoriilor, a masurilor de prevenire a insolvenței, menite sa determine creditorii și debitorii sa se foloseasca de șansa oferita și sa încerce sa își rezolve problemele financiare fara sa fie nevoiți sa recurga la procedura insolvenței, un motiv în plus pentru care companiile aflate în acest moment în dificultate sa fie încurajate sa apeleze cu încredere la aceste mecanisme pentru a-și salva afacerile.